

MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XX. VÁNDORGYŰLÉSE

Tér és állam

Lelkiségi mozgalmak a családok megtartásáért, támogatásáért

Lőrincz Klaudia

Győri Egyházmegye, családbizottsági
munkatárs

Dr. Nári Márta

Széchenyi István Egyetem, egyetemi
docens; MTA KRTK RKI NYUTO,
tudományos munkatárs

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Budapest, 2022.október 6-07.

Az előadás célja

1. Lelkiségi mozgalmak, családközösségek bemutatása

- családok megtartásában, közösségek létrehozásában, formálásában játszott szerepük

2. Pilot kérdőíves kutatás eredményeinek ismertetése

- családi lelkiismereti mozgalmak ismerete, ezekben való részvétel, ezekről való vélekedés
- mit gondolnak az egyház családok védelmében, a nehézségek és konfliktusok kezelésében, megoldásában való szerepéről, milyen segítséget, támogatást tud nyújtani

Előadás témájának háttere

- A család a társadalom alapegysége
- Védendő és védő érték
- Közösség, elsődleges szocializációs közeg, szeretetkapcsolataink alapja, megadja életünk keretét
 - Meghatározza az érték- és normarendszert – mintaadás, szocializáció
 - Érzelmi stabilitás, pszichés védelem, elfogadás, törődés...
 - Meghatározza önmagunkhoz és a világhoz való viszonyunkat
- A család, a párkapcsolat azonban sérülékeny
- Segítség lehet párterápia, pszichológus, mentálhigiénés szakember, de a **lelkiségi mozgalmak** és a **családpasztorációs programok** is
 - Személyes motiváció: lelkiségi mozgalmakban való személyes részvétel, a családok támogatása, erősítése, fejlesztése a tanult technikák továbbadásával, **pozitív tapasztalatok**

Család az egyházi gyakorlatban

- A keresztény **házasság** szentség, egy férfi és egy nő egész életre szóló, szabad akarattal vállalt szövetsége, életre szóló, felbonthatatlan kapcsolata (Katolikus Katekizmus)
- Egyházi értelemben tehát a család szentség, szövetség,
- az élet továbbadásának forrása a házastársak egyesülése révén (Család Pápai Tanácsa)
- A családnak és a házasságnak, mint a társadalom egyik legfontosabb intézményének szüksége van hatékony segítségre és kiemelkedő figyelemre
- Az elmúlt időszakban az egyházmegyei zsinatok, lelkipásztori tervek céljai között előtérbe került a családokkal való foglalkozás
- A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 1991-ben kinevezett egy családpasztorációs püspököt, aki szervezi az egyházmegyei családpasztorációt, kiépült az egyházmegyei családreferensek rendszere (kinevezett lelkipásztor és házaspárok)

Családpasztoráció

- a **család lelkipásztori gondozását**, a házasság szentségére épülő keresztény család értékeinek támogatását jelenti
- középpontjában a házaspár és a gyermekek állnak
- **célja** a szeretet megélése, fenntartása; az élethosszig tartó házasság fenntartását segíti
 - fontos eszköz a párbeszéd, a kommunikáció, az érzések kifejezése, egymással való megbeszélése, felelősségvállalás egymásért, megbocsájtás, elfogadás, támogatás, a gyermekek nevelése

Feladatai:

1. A családnak, mint közösségnek az evangelizálása – megelőzés hiteles keresztény családok segítségével
2. Válságba jutott családok segítése különböző szakemberek (pl. családpszichológus, családpedagógus, családgondozó) bevonásával, akár intézményi keretek között is.

Családpasztoráció

- A családpasztoráció az utóbbi években az érdeklődés középpontjába került
 - szociológiai és teológiai okok
 - Családos közösségek építése
 - **Formái:**
 - Kapcsolatteremtés templomba nem járó családokkal,
 - Születésnap i látogatás,
 - Patronáló házaspár,
 - Családok vasárnapja,
 - Felkészítés a házasságra,
 - Hétvégi családi lelkigyakorlatok,
 - Állandó kapcsolat létrehozása a hittanos gyerekek szüleivel,
 - Házaspáros-, illetve családközösségek szervezése és működésének segítése
- (Dobos 1996)

Családközösségek és lelkiismereti mozgalmak

- Céljuk a családok együtt maradásának segítése, a különböző élethelyzetben lévők lelki támogatása a közösség megtartó ereje által
- A házaspárok saját tapasztalataikat, sikereiket, kudarcaikat osztják meg egymással és ezzel átsegítik egymást a nehézségeken
- A különböző közösségekben, mozgalmakban való részvétel, a közösséghez tartozás a párok számára megerősítést ad, mentális és egészségvédő hatása pozitív
- **Több mozgalom** is működik:
 - E.N.D. Együtt Nagyasszonyunk Dicsőségére Mozgalom
 - Fokoláre Mozgalom
 - Házasság Hétvége Mozgalom
 - Hetvenkét Tanítvány Mozgalom
 - Magyar Schönstatt Családmozgalom
 - MÉCS Családközösség

Közösség van a fókuszban
Közösségi kapcsolatok fejlesztése
Érdekek érvényesítése, egymás támogatása
Adatok, információk elemzése
Közösségi találkozók szervezése
Programok megvalósítása
Helyi nyilvánosság fórumai

E.N.D. EGYÜTT NAGYASSZONYUNK DICSŐSÉGÉRE HÁZASKÖZÖSSÉGEK

Equipes Notre-Dame

- Egyház által elismert nemzetközi katolikus mozgalom
- a házaspároknak segítséget ad ahhoz, hogy minél jobban meg tudják élni a házasságuk szentségét és szépségét
- Néhány baráti házaspár ötletéből indult 1938-ban Franciaországban: E.N.D. Equipes Notre Dame Katolikus Házastársi Mozgalom
- Ma már 57 országban, 10 000 csoportban, 50 000 házaspár alkotja
- 3-6 házaspár és egy kísérő pap
- Tagjai havonta találkoznak, mindig más család otthonában
- A közös vacsora után közös imádság, majd megosztják egymással az aktuális eseményeket, ezután különböző témákról beszélgetnek, pl. megbocsátás, gyermeknevelés, kommunikáció, konfliktuskezelés, bizalom, család zártsága-nyitottsága, hűség stb.
- A hétköznapi életben megélt problémákat ezeknek a beszélgetéseknek a segítségével egy magasabb, természetfeletti síkra tudják terelni
- Mindennapi életükbe olyan cselekedeteket iktatnak, amivel csökkentik önzőségüket (pl. lemondások, lelkigyakorlatok), és törekszenek arra, hogy a házastársuknak kedveskedjenek

CHIARA
LUBICH
1920
2020

FOKOLÁRE MOZGALOM

- A mozgalmat 1943-ban Olaszországban alapította fiatal lányok közössége Chiara Silvia Lubich
- Az életük középpontjában Isten állt, a javaik közösek voltak.
- A helyiek nevezték el őket focolarnak, családi tűzhelynek, a róluk sugárzó szeretet miatt
- Életüket az evangélium tanítása szerint élték
- A Szentszék 1962-ben hagyta jóvá, 1990-ben megerősítette jóváhagyását
- A mozgalom mára 182 országban van jelen és több mint 140 ezer tagot számlál
- Magyarországra az 1960-as években jutott el, központja Budapesten van
- Tagjaik között vannak világiak, papok, házások, egyedülállók, katolikusok és más keresztény egyházhoz tartozók egyaránt.
- A csoportok egésznapos lelki találkozóit Mariapolisoknak, Mária városainak nevezik, ezek 5 napos lelkigyakorlatok vagy közös nyaralások

HÁZAS HÉTVÉGE MOZGALOM

- Világméretű, katolikus lelkiségi mozgalom (Worldwide Marriage Encounter)
- Gabriel Calvo spanyol atya alapította meg, aki 1952-ben Barcelonában házassági szemináriumot szervezett
- A házaspár újra, másfajta módon találkozik egymással, mint ahogy sok-sok év után a hétköznapiakban történik
- A házasságok megerősítését szolgálja
- Jelenleg több mint 100 országban van jelen a mozgalom, több mint 2,5 millió pár, atya vagy szerzetes vett részt a programokon
- Magyarországon 1983-ban indul 4 házaspárral, akiknek német atya tartott házasság hétvégét, közülük két pár vitte tovább a dolgot kezdetben titokban és osztrák atyák és párok segítségével tolmácsolással
- Előadások, közös együttlét

HETVENKÉT TANÍTVÁNY MOZGALOM

- Katolikus szakmai közösségek hálózata
- Erdő Péter bíboros kezdeményezésére jött létre, 2014-ben
- hogy a Magyar Katolikus Egyházon belül, a mozgalmakban a keresztényként munkálkodó szakemberek véleménye jobban jelenjen meg a társadalomban, a közbeszédben, hogy a világi kérdésekre keressenek és adjanak keresztény választ
- egy keresztény társadalmi civil központ, mely a keresztény szellemiségű szakmai találkozásoknak is helyet ad, közös gondolkodás a mai problémákról
- Tagjai lehetnek keresztények, nem hívők, útkeresők egyaránt
- Ún. műhelyekben dolgozik; elsőként a Mérnöki Műhely jött létre, mely egészségügyi, teremtésvédelmi és a családdal foglalkozó műhely.
- Cél a fiatalok megszólítása, a közösségteremtés, képzések szervezése, melyeken keresztül az evangéliumi értékek a társadalom, a családok és a mindennapi élet kovászává váljanak

MAGYAR SCHÖNSTATT CSALÁDMOZGALOM

- A nemzetközi Schönstatt mozgalom atyja és alapítója Josef Kentenich atya
- Schönstatt neve egy német helység városrészének elnevezéséből származik Köln közelében, ahol az ún. „Összentély” található, 1914-ben itt kezdődött el a Schönstatt.
- Ma a világon több mint 200 ilyen kápolna áll; Magyarországon Óbudaváron és a Balaton északi partján Zánka és Nagyvázsony között áll a szentély
- A Schönstatt egy lelki út, ahol a hétköznapi életben személyes kapcsolatba kerülünk Istennel
- a házasságunkban és a családjunkban, a házaikban, mint „házi egyház” megújulunk, bennünk és általunk újul az egész egyház is

MAGYAR SCHÖNSTATT CSALÁDMOZGALOM

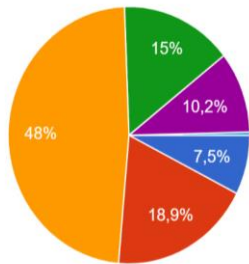
- A **Családakadémia** a magyar Schönstatt családmozgalom részeként jött létre 1996-ban 18 alapító házaspár közös célkitűzése volt, hogy a családmozgalomban a felgyülemlett tapasztalatokat szervezeten továbbadják a mozgalmon belül és kívül is
- Cél, hogy a házasság és a család egyre inkább kibontakozzon a szeretetben és a bölcsességben, a házaspárok a házas- és családi életüket egyre értelmesebbé és szebbé alakíthassák
- Szülők előadásokat hallgatnak meg más házaspároktól a házasságra vonatkozó kérdésekről és a gyermeknevelésről, majd ketten átbeszélnek, hogy a házasságukban hogyan élik meg az előadáson hallottakat és azt hogyan tudják beépíteni a mindennapjaikba. Ezt követi egy megosztó kör következik, ahol a közösség tagjai megosztják egymással tapasztalataikat
- A mozgalom közösséget és lelki továbbképzést nyújt külön fiúknak, lányoknak, nőknek, férfiaknak, papoknak, nővéreknek, betegeknek is- lánymozgalom, fiúmozgalom, Schönstatti ifjúság, Schönstatti Atyák, Márianővérek
- Nagy figyelem a személyes fejlődésen

- 1966-ban Caracasban alakult meg a családközösségeket összefogó nemzetközi szervezet az ICCFM
- A szervezetet a Szentszék 1989-ben elismerte
- Ma már több mint 50 országban vannak e mozgalomhoz tartozó családközösségek
- Magyarországon 1996-ban Bíró László családreferens püspök támogatásával indult el, mint MÉCS családközösség, 1998 óta az ICCFM teljes jogú tagja
- Ezek a közösségek szentségi házasságban élő házaspárokból álló csoportok, melyek a plébániák keretében működnek
- Céljuk, hogy a házaspárok és családjaik keresztény hitükben megerősödjenek
- MÉCS jelentése:
 - Megfigyelés: személyes tapasztalatok, élmények
 - Értékelés: a problémák értékelése a krisztusi tanítás ismeretében
 - Cselekvés: elhatározások megfogalmazása
- MÉCS napokat szerveznek egyéni résztvevőknek, társkeresőknek, egyedülállóknak, házásoknak, fiatal pároknak, papoknak egyaránt
- A közösségi élet következtében a házasságok erősödnek, mélyül a házaspárok hite
- Barátságok jönnek létre a házaspárok között → erősítik a plébániai közösséget

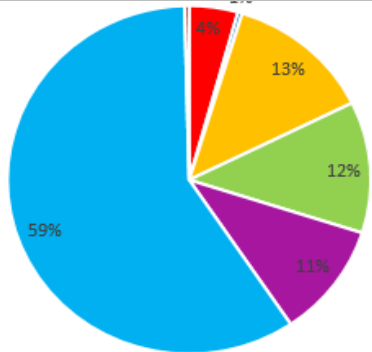
- Online kérdőíves kutatás
- Célcsoport: felnőttkorú lakosság
- Felmérés: 2022. április
- Nem reprezentatív
- Kutatási kérdések:
 - Mennyire ismertek a társadalomban az egyes lelkeségi mozgalmak?
 - Milyen szerepet tölt be az egyház a családok védelmében a lelkeségi mozgalmak segítségével?
- Hipotézisek:
 - H1. A családpszichológusoknak, az egyházi közösségeknek, lelkeségi mozgalmaknak nagy szerepe van a családok együtt maradásában, a különböző élethelyzetben lévők lelki támogatásában és a közösség megtartó erejében.
 - H2. A lelkeségi mozgalmakat napjainkban is még kevesen ismerik, illetve kevesen tagjai a lelkeségi mozgalmaknak.

Kutatási eredmények – minta összetétele

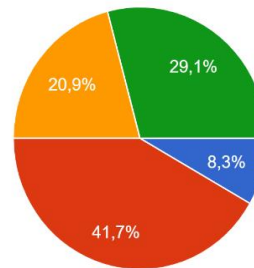

- 18-29 év
- 30-40 év
- 41-55 év
- 56-64 év
- 65-74 év
- 75 év és fölött

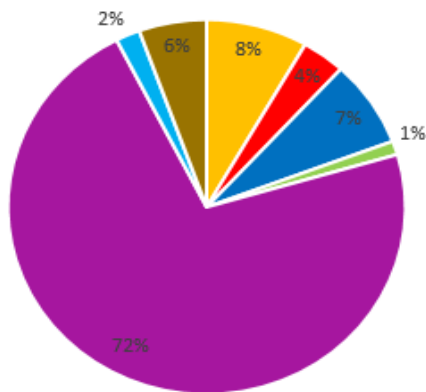
- Kérdőív kitöltők száma: **254 fő**
- Nemek eloszlása: **89,8% nő, 10,2% férfi**
- **41-55 év közötti felsőfokú végzettséggel rendelkező, válaszadók száma volt a legjelentősebb**
- **72%-uk házasságban él**
- **Többségük vallásos**

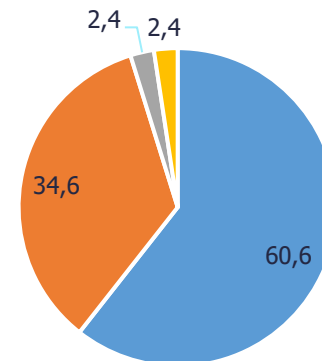
- Maximum 8 általános iskola
- Szakközépiskola érettségivel/szakgimnázium
- Gimnázium
- Felsőfokú szakképzés/technikus
- Főiskola/egyetem
- PhD (doktori végzettség)

- Főváros
- Megyeszékhely
- Egyéb város
- Falu

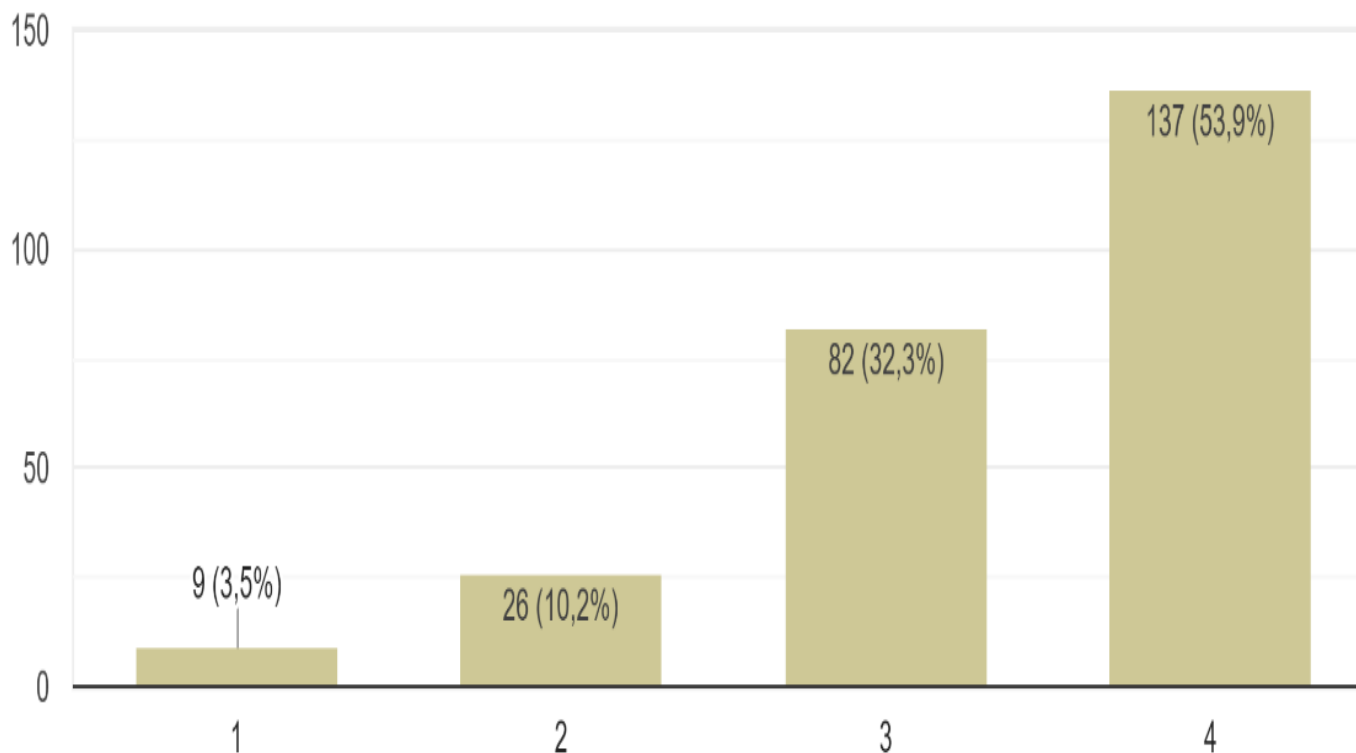

- Egyedülálló
- Párkapcsolatban van, de nem élnek együtt
- Élettársi kapcsolatban él
- Eljegyzett
- Házas
- Elvált
- Özvegy

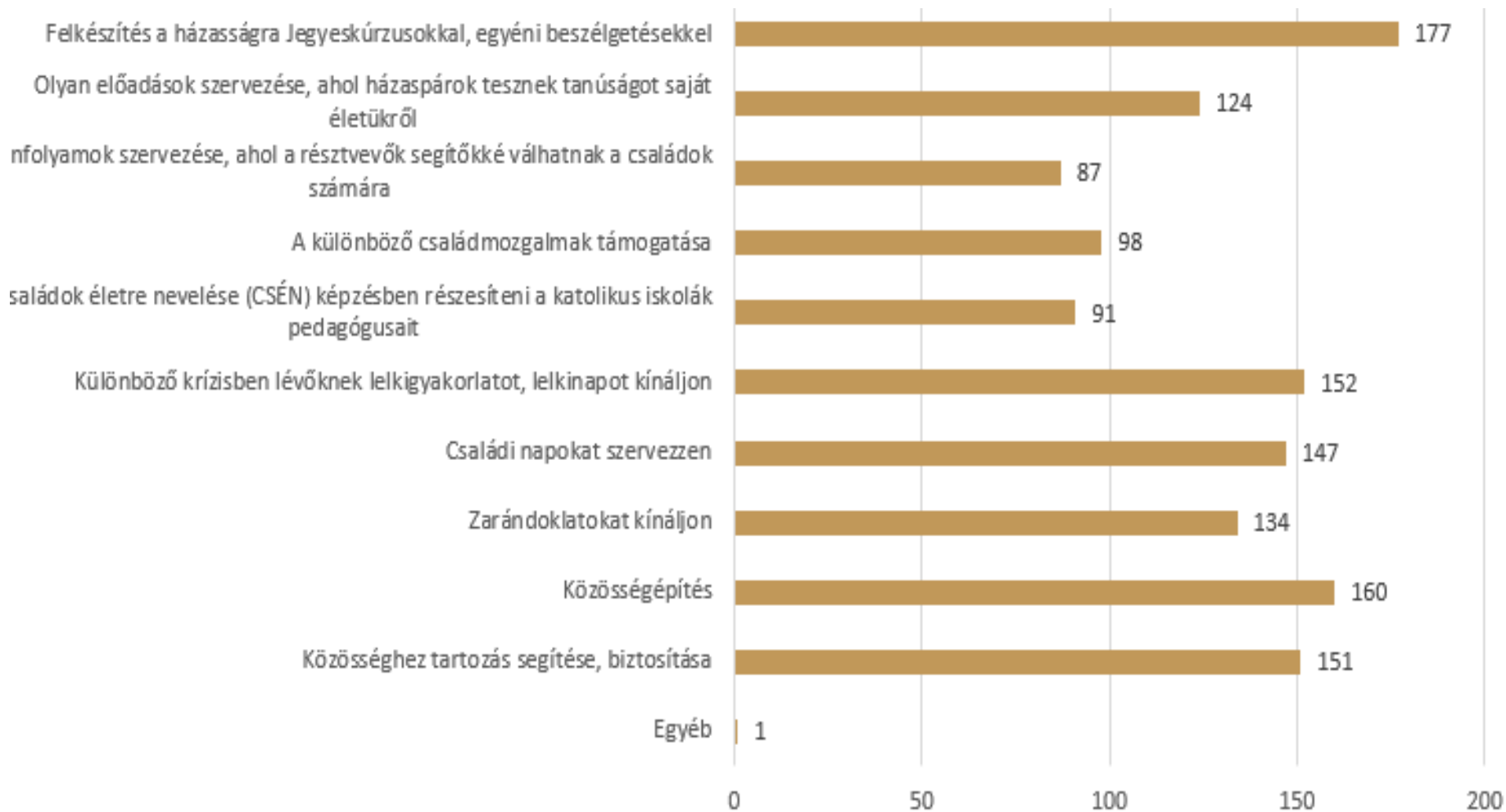
- vallásos, az egyház tanítását követi
- vallásos a maga módján
- nem tudja megmondani, hogy vallásos-e vagy sem
- nem tudja megmondani, hogy vallásos-e vagy sem

Az egyház szerepének jelentősége a család védelmében (%)

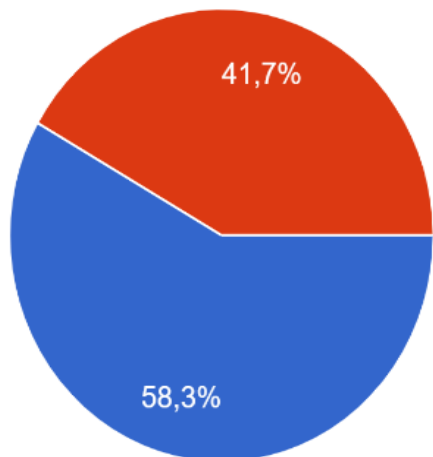

1: egyáltalán nem fontos; 2: inkább nem fontos; 3: inkább fontos; 4: nagyon fontos

A döntően vallásos emberek véleménye szerint az egyháznak szerepet kell vállalnia a családok támogatásában és védelmezésében

A családpsztoráció ismerete (%)

Akik hallottak már a családpsztorációról (148 fő), közülük 135-en tartják úgy, hogy a házasságban felmerülő konfliktusok kezelésében van szerepe a családpsztorációnak

A többség (91,2%) tehát úgy tartja, hogy a családpsztoráció segítség lehet a házassági konfliktusok megoldásában

Milyen szerepekben jelenhet meg az egyház a család védelmében?

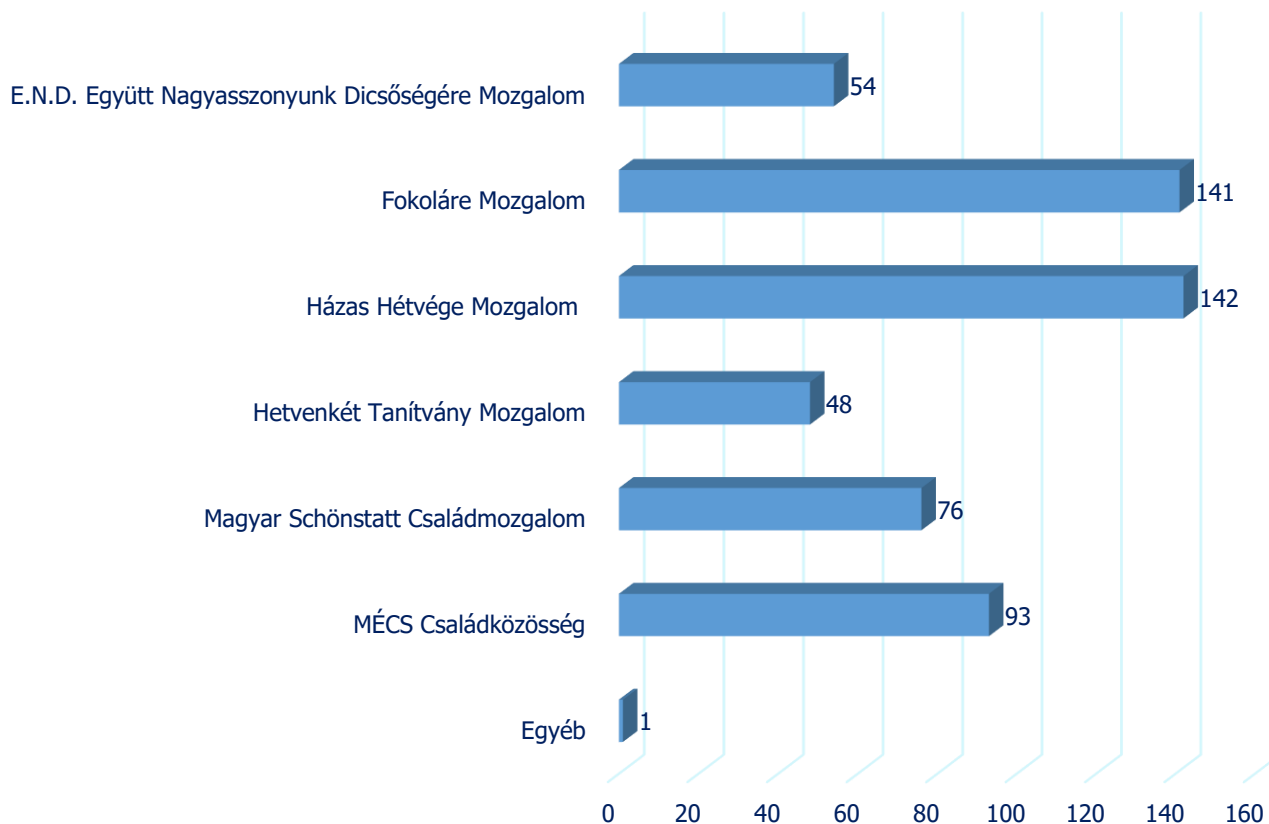
Hallott-e már a családpsztorációról?

Van-e szerepe a családpsztorációnak a házasságban felmerülő konfliktusok kezelésében?

Mennyire szívesen kérne segítséget, lelki vezetőtől, ha lelki válságba kerülne?

Bizalom, tanúságtétel, programok szervezése, nyílt, őszinte kommunikáció, szolidaritás, támogatás nyújtása, személyes megszólítás

A lelkiiség mozgalmak ismerete (fő)

- A válaszadók **63,4%**-a **ismeri** valamelyik mozgalmat, elsősorban a **Házass Hétvégét** és a **Fokolárét**

- ugyanakkor a kérdőívet kitöltők több, mint egyharmada (**36,6%**) előtt **ismeretlenek** a lelkiisegi mozgalmak

Tapasztalataik pozitívak:

„erősíti a házasságunkat, hitünket, családukat”;
„megújító a házasságunkra”;
közösségbe tartozás; párkapcsolat mélyebb megélése, fejlődés; tanulás más házaspároktól

Csupán **22 fő**, a válaszadók **8,7 %**-a tagja lelkiisegi mozgalomnak

Milyen lelkeségi mozgalmakat ismer?

Tagjai-e valamelyik lelkeségi mozgalomnak?

A lelkeségi mozgalmak

Milyen tapasztalataik vannak a lelkeségi mozgalmak tagjainak?

Tudnak-e példaértékű mintát mutatni?

- Többség hallott róluk
- De kevesen tagok ilyen közösségben
 - Fokoláre Mozgalom
 - Házás Hétvége

Összegzés

Az emberek többségének szüksége van közösségre, erkölcsi és lelki támaszra, a bizonytalan helyzetekben kapaszkodókra és az egymás iránti kölcsönös bizalomra.

- Közösség megtartó ereje
- Közösséghez való tartozás
- Egymás támogatása
- Lelkiségi mozgalmak példamutatása, egymás iránti kölcsönös bizalom
- Válaszadók döntő többsége vallásos
- A hit segítő szerepe a családi konfliktusok kezelésében
- A házasság életre szóló kötelék, kölcsönös szeretetszövetség, szentség

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

